

Metakognitivni trening (MCT)

MCT 1 A – Atribucija - Pripisovanje krivde in zaslug

© Moritz, Woodward & Zdravec (11|22)

www.uke.de/mct

Uporabo slik v tem modulu so prijazno dovolili umetniki in lastniki avtorskih pravic. Za podrobnosti (umetnik, naslov), prosimo pogledajte na konec te predstavitve.

Atribucija: Pripisovanje krivde in zaslug

Atribucija = pripisovanje, razlaganje vzrokov za dogodke (npr. okriviti druge in pripisati zasluge sebi)

Atribucija: Pripisovanje krivde in zaslug

Atribucija = pripisovanje, razlaganje vzrokov za dogodke (npr. okriviti druge in pripisati zasluge sebi)

Pogosto spregledamo, da ima lahko en dogodek različne vzroke.

Atribucija: Pripisovanje krivde in zaslug

Atribucija = pripisovanje, razlaganje vzrokov za dogodke (npr. okriviti druge in pripisati zasluge sebi)

Pogosto spregledamo, da ima lahko en dogodek različne vzroke.

Kateri možni vzroki bi lahko prispevali k naslednji situaciji?

Vaš prijatelj se ni pojavil na dogovorjenem sestanku.

Razlage

Zakaj vaš prijatelj ni prišel?

Možni vzroki, razlage za njegovo vedenje ...

???

Razlage

Zakaj vaš prijatelj ni prišel?

Možni vzroki, razlage za njegovo vedenje ...

- Zanj nisem pomemben. Nekomu drugemu tega ne bi upal narediti.
- Pozabljiv je – enostavno je pozabil na čas.
- Njegov avto se je pokvaril.

Razlage

Zakaj vaš prijatelj ni prišel?

Možni vzroki, razlage za njegovo vedenje ...

...Jaz	Zanj nisem pomemben. Nekomu drugemu tega ne bi upal narediti.
...Drugi	Pozabljiv je – enostavno je pozabil na čas.
...Situacija ali okoliščine	Njegov avto se je pokvaril.

Pripisovanje krivde in zaslug

Kot lahko vidite na tem primeru, imajo lahko dogodki zelo različne vzroke.

V večini primerov kombinacija različnih dejavnikov pripelje do določene situacije.

Kljub temu je veliko ljudi nagnjeno k upoštevanju samo enega vzroka (npr. pripisati krivdo drugemu namesto sebi ali obratno).

Odpuščeni ste iz bolnišnice, vendar se ne počutite nič bolje.

Razlage...

...jaz

...drugi

...situacija ali naključje

Odpuščeni ste iz bolnišnice, vendar se ne počutite nič bolje.

Razlage...

... jaz:

(*možno spremeniti do določene mere*)

- Nisem bil dovolj motiviran za spremembo.
- Nisem verjel v izboljšanje.

(*težje spremeniti*)

- Sem neozdravljivo bolan.
- Imam *slabe gene*.

... drugi:

- Zdravstveno osebje je preslabo skrbelo zame.

... situacija ali naključje:

- Morda bi se lažje pozdravil, če ne bi bil v sobi še s 4 drugimi pacienti.
- Če bi bila bolnišnica bolje opremljena, bi se lažje pozdravil.
- Včasih proces zdravljenja traja dlje časa.

Odpuščeni ste iz bolnišnice, vendar se ne počutite nič bolje.

Razlage...

... jaz:

(možno spremeniti do določene mere)

- Nisem bil dovolj motiviran za spremembo.
- Nisem verjel v izboljšanje.

(težje spremeniti)

- Sem neozdravljivo bolan.
- Imam *slabe gene*.

... drugi:

- Zdravstveno osebje je preslabo skrbelo zame.

... situacija ali naključje:

- Morda bi se lažje pozdravil, če ne bi bil v sobi še s 4 drugimi pacienti.
- Če bi bila bolnišnica bolje opremljena, bi se lažje pozdravil.
- Včasih proces zdravljenja traja dlje časa.

previdnost: enostranske razlage

Odpuščeni ste iz bolnišnice, vendar se ne počutite nič bolje.

Zdaj pa se prosim spomnite odgovorov, ki vsebujejo več različnih vzrokov (npr. druge osebe, situacija ali jaz)

???

???

???

Odpuščeni ste iz bolnišnice, vendar se ne počutite nič bolje.

Zdaj pa se prosim spomnite odgovorov, ki vsebujejo več različnih vzrokov (npr. druge osebe, situacija ali jaz)

- “Zdravstveno osebje ni imelo veliko časa, vendar bi lahko prosil za več podpore in bi se lahko bolj redno udeleževal skupin. Morda zato moje zdravljenje ni bilo tako uspešno, kot bi lahko bilo.”
- “Morda bi moral biti bolj potrpežljiv glede mojega zdravljenja. prepričan sem, da mi v prihodnosti lahko pomagajo sposobni terapevti.”

Posledice različnih stilov pripisovanja vzrokov negativnim dogodkom!

Če bi bolje igral, druga ekipa ne bi dala gola.

Pripisovanje sebi

(npr. "To je res moja napaka. Opravičiti se moram navijačem!")

Pomanjkljivost: ???

Prednost: ???

Drugim ljudem/okoliščinam

(npr. "Ampak kje je bil golman?"; "Na nogometni tekmi je vse možno.")

Pomanjkljivost: ???

Prednost: ???

Posledice različnih stilov pripisovanja vzrokov negativnim dogodkom!

Če bi bolje igral, druga ekipa ne bi dala gola.

Pripisovanje sebi

(npr. "To je res moja napaka. Opravičiti se moram navijačem!")

Pomanjkljivost: zniža samozavest

Prednost: izpadeš plemenit, ker si prevzel odgovornost ("lepo športno vedenje")

Drugim ljudem/okoliščinam

(npr. "Ampak kje je bil golman?"; "Na nogometni tekmi je vse možno.")

Pomanjkljivost: ???

Prednost: ???

Posledice različnih stilov pripisovanja vzrokov negativnim dogodkom!

Če bi bolje igral, druga ekipa ne bi dala gola.

Pripisovanje sebi

(npr. "To je res moja napaka. Opravičiti se moram navijačem!")

Pomanjkljivost: zniža samozavest

Prednost: izpadeš plemenit, ker si prevzel odgovornost ("lepo športno vedenje")

Drugim ljudem/okoliščinam

(npr. "Ampak kje je bil golman?"; "Na nogometni tekmi je vse možno.")

Pomanjkljivost: prelaganje odgovornosti na druge je nevljudno

Prednost: samozavest ni ogrožena

Posledice različnih stilov pripisovanja vzrokov negativnim dogodkom!

Če bi bolje igral, druga ekipa ne bi dala gola.

Bolj uravnoteženi odzivi (npr. kombinacija vplivov samega sebe, drugih/situacije; ponudi različne razlage):

???

???

???

Posledice različnih stilov pripisovanja vzrokov negativnim dogodkom!

Če bi bolje igral, druga ekipa ne bi dala gola.

Bolj uravnoteženi odzivi (npr. kombinacija vplivov samega sebe, drugih/situacije; ponudi različne razlage):

“Moja igra na tej tekmi je bila slaba, ampak se bom sčasoma gotovo izboljšal. Želel bi dodati, da sem preprečil nekaj njihovih dobrih priložnosti za zadetek.”

“Ob naslednji priložnosti bom igral bolje, kar velja tudi za moje soigralce in upam, da bomo tako prišli do zmage.”

Posledice različnih stilov pripisovanja vzrokov pozitivnim dogodkom!

Pripisovanje sebi

(npr. "Kot ste že prej rekli, sem izjemno nadarjen.")

Pomanjkljivost: ???

Prednost: ???

Drugim ljudem/okoliščinam

(npr. "Vse dolgujem svojim staršem in mentorjem.")

Pomanjkljivost: ???

Prednost: ???

Posledice različnih stilov pripisovanja vzrokov pozitivnim dogodkom!

<p>Pripisovanje sebi (npr. "Kot ste že prej rekli, sem izjemno nadarjen.")</p>	<p>Pomanjkljivost: hvaljenje sebe lahko izpade vzvišeno Prednost: zviša samozavest</p>
<p>Drugim ljudem/okoliščinam (npr. "Vse dolgujem svojim staršem in mentorjem.")</p>	<p>Pomanjkljivost: ??? Prednost: ???</p>

Posledice različnih stilov pripisovanja vzrokov pozitivnim dogodkom!

Pripisovanje sebi

(npr. "Kot ste že prej rekli, sem izjemno nadarjen.")

Pomanjkljivost: hvaljenje sebe lahko izpade vzvišeno

Prednost: zviša samozavest

Drugim ljudem/okoliščinam

(npr. "Vse dolgujem svojim staršem in mentorjem.")

Pomanjkljivost: samozavest je znižana ker podcenjuješ svoje dosežke

Prednost: veljaš za skromnega in pravega "timskega igralca"

Posledice različnih stilov pripisovanja vzrokov pozitivnim dogodkom!

Čestitam za zmago. Kako vam je uspelo?

Bolj uravnoteženi odzivi (npr. kombinacija vplivov samega sebe, drugih/situacije; ponudi različne razlage):

???

???

???

Posledice različnih stilov pripisovanja vzrokov pozitivnim dogodkom!

Bolj uravnoteženi odzivi (npr. kombinacija vplivov samega sebe, drugih/situacije; ponudi različne razlage):

“Zelo sem ponosen, vendar bi se rad zahvalil tudi mojem staršem in soigralcem. in pa, Thomas Alva Edison je enkrat rekel: Genij je en odstotek inspiracije in 99 odstotkov perspiracije (znojenja).”

Zakaj to počnemo?

Raziskave kažejo, da je veliko ljudi z **depresijo** (vendar ne vsi!):

- nagnjenih k temu, da krivijo sebe za svoj neuspeh
- nagnjenih k temu, da pripišejo drugim ljudem ali srečnim okoliščinam zasluge za uspeh

To lahko vodi do nizke samozavesti!

Zakaj to počnemo?

Raziskave kažejo, da je veliko ljudi z **blodnjami** (vendar ne vsi!):

- nagnjenih k temu, da krivijo druge ljudi za negativne dogodke in neuspeh
- nagnjenih k temu, da mislijo, da so vsi dogodki izven njihove kontrole

Predvsem prvi stik pripisovanja vzrokov lahko vodi do težav v medosebnih odnosih!

Kako enostranske razlage spodbujajo napačne interpretacije v času psihoze – primeri

Dogodek	Razlaga v času psihoze	Druge razlage
Ljudje se smejejo, ko govorite.	Ljudi ne zanima, kar govorim, samo posmehujejo se mi.	Čisto naključje- nekdo drug je istočasno povedal šalo; ljudi zabava vaš črni humor.
Zredili ste se.	Škrt zdravnik vam je predpisal poceni zdravila.	Stranski učinki zdravil so možni, vendar k temu prispeva tudi nezdrava prehrana in telesna neaktivnost.
Na vašem kolesu je počila guma.	Vandali so vse naokoli; jaz sem njihova tarča.	Pozabil si napolniti gume; žebelj v gumi.

Lahko kdo na kratko podeli svojo lastno osebno izkušnjo?

Stil pripisovanja

Kaj se bomo danes naučili:

- razmisliti o različnih možnih vzrokih nekega dogodka
- ne hiteti v sprejemanje samo ene razlage
- razpravljati o posledicah različnih razlag

V vsakdanjem življenju skušajmo biti čim bolj realistični:

Ne smemo vedno kriviti druge za naš neuspeh ali vedno kriviti sebe, ko gredo stvari narobe.

Prodajalec vam je vrnil celotni znesek za poškodovano blago.

Zakaj vam je prodajalec vrnil celotni znesek?

Kaj je glavni razlog za ta dogodek?

Vi osebno?

Drug človek ali drugi ljudje?

Okoliščine ali naključje?

Ko vstopite v sobo, vsi utihnejo.

Zaradi česa so ljudje nehali govoriti ravno takrat, ko ste vstopili v sobo?

Kaj je glavni razlog za ta dogodek?

Vi osebno?

Drug človek ali drugi ljudje?

Okoliščine ali naključje?

Nekdo reče, da ne izgledate dobro.

Zaradi česa je ta oseba to rekla?

Kaj je glavni razlog za ta dogodek?

Vi osebno?

Drug človek ali drugi ljudje?

Okoliščine ali naključje?

Padete na izpitu.

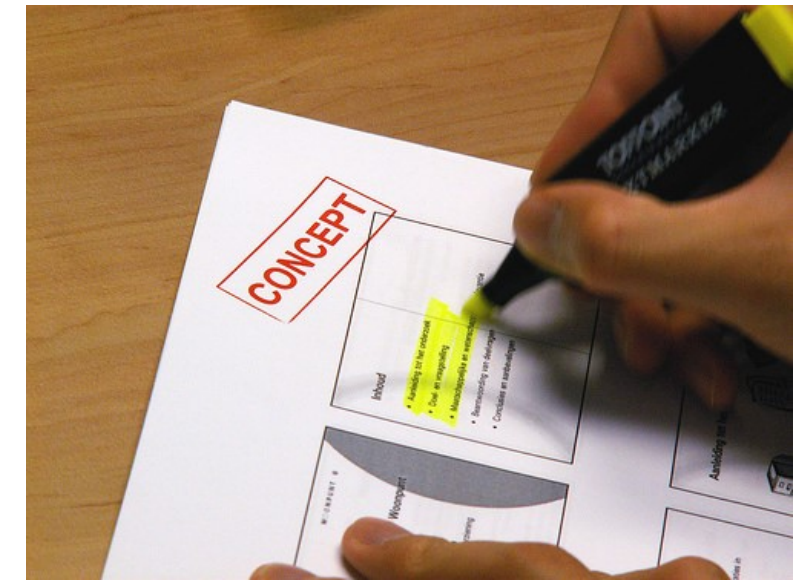
Zakaj ste padli na izpitu?

Kaj je glavni razlog za ta dogodek?

Vi osebno?

Drug človek ali drugi ljudje?

Okoliščine ali naključje?

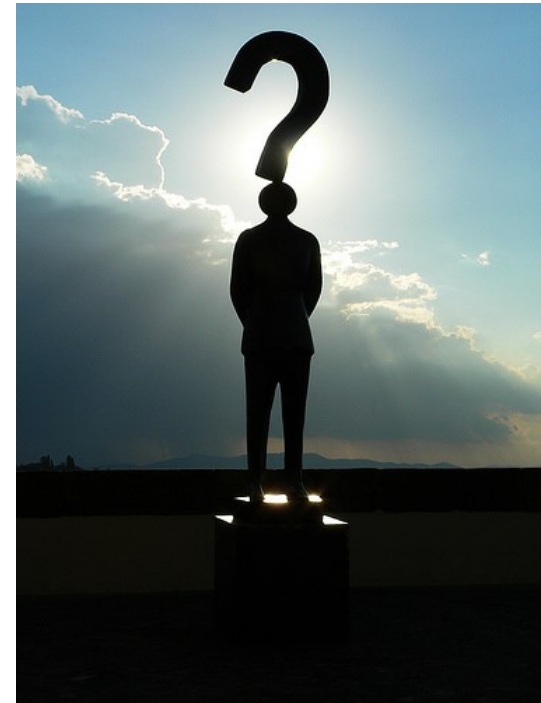
Spomnite se svojih lastnih primerov!

Kaj bi lahko vodilo do situacije?

Vi osebno?

Drug človek ali drugi ljudje?

Okoliščine ali naključje?

Notranji glas vam pravi, da niste dober človek.

Razlogi...

...vi osebno

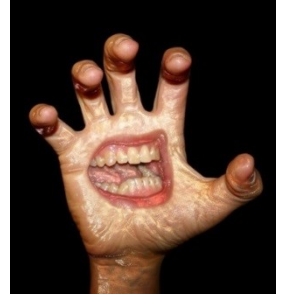
...drugi ljudje

... okoliščine/naključje

Notranji glas vam pravi, da niste dober človek.

Razlogi...

... vi osebno:

- “Na žalost vedno krivim sebe. To je neka vrsta skritega sovraštva do sebe.”
- “Znorel bom.”
- “Zdi se *kot da razmišlja nekdo drug*. Vendar vem, da so to moje misli.”

... drugi:

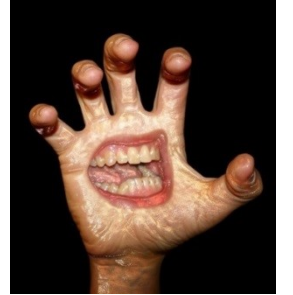
- “Nekaj so vstavili v mojo glavo.”
- “Ne vem, kako se je to zgodilo, ampak nekdo je prevzel nadzor nad mojimi mislimi.”

... Okoliščine/naključje:

- “Te dni sem pod velikim stresom. Zato doživljam vse bolj intenzivno, tudi moje misli.”
- “V ušesih mi zvoni, ker sem poslušal glasno glasbo.”

Notranji glas vam pravi, da niste dober človek.

Psihoza: Notranji glas je pripisan drugim ljudem / silam:

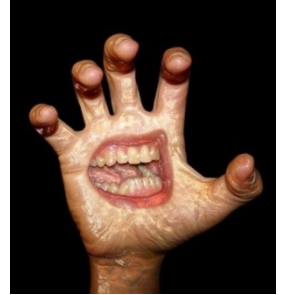
- “Nekaj so vstavili v mojo glavo.”
- “Ne vem, kako se je to zgodilo, ampak nekdo je prevzel nadzor nad mojimi mislimi.”

Slišati glasove

Lastne misli ali nadzor na daljavo?

Za in proti

Zakaj menite, da so glasovi vstavljeni od zunaj?	Ali so morda druge razlage za domneve na drugi strani?
<p>“Slišim jih jasno. V nasprotju s tem so moje misli čisto tiho!”</p>	<p>???</p>
<p>“Na te misli jaz ne morem vplivati. Ko se jim skušam postaviti po robu, je samo slabše. To je dokaz, da me nekdo res hoče uničiti.”</p>	<p>???</p>
<p>“Jaz ne bi imel nikoli tako hudobnih misli. Nikoli ne bi mogel škoditi drugim. Kljub temu imam ves čas te agresivne misli.”</p>	<p>???</p>

Slišati glasove

Lastne misli ali nadzor na daljavo?

Za in proti

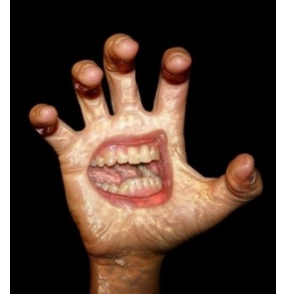
Zakaj menite, da so glasovi vstavljeni od zunaj?	Ali so morda druge razlage za domneve na drugi strani?
<p>“Slišim jih jasno. V nasprotju s tem so moje misli čisto tiho!”</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Približno 15-20% normalne populacije občasno sliši take glasove • Intenzivne misli so včasih skoraj slišne (melodija, ki ti zleze pod kožo, premlavanje skrbi., slišite prijateljev glas, ko berete njegov e-mail).
<p>“Na te misli jaz ne morem vplivati. Ko se jim skušam postaviti po robu, je samo slabše. To je dokaz, da me nekdo res hoče uničiti.”</p>	<p>???</p>
<p>“Jaz ne bi imel nikoli tako hudobnih misli. Nikoli ne bi mogel škoditi drugim. Kljub temu imam ves čas te agresivne misli.”</p>	<p>???</p>

Slišati glasove

Lastne misli ali nadzor na daljavo?

Za in proti

Zakaj menite, da so glasovi vstavljeni od zunaj?	Ali so morda druge razlage za domneve na drugi strani?
<p>“Slišim jih jasno. V nasprotju s tem so moje misli čisto tiho!”</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Približno 15-20% normalne populacije občasno sliši take glasove • Intenzivne misli so včasih skoraj slišne (melodija, ki ti zleze pod kožo, premlevanje skrbi., slišite prijateljev glas, ko berete njegov e-mail).
<p>“Na te misli jaz ne morem vplivati. Ko se jim skušam postaviti po robu, je samo slabše. To je dokaz, da me nekdo res hoče uničiti.”</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Naše misli ne moremo v celoti nadzorovati – drugače ne bi bilo nenadnih inspiracij, kreativnih idej ali nenadnih skrbi • Če se skušamo upreti takim mislim, avtomatično postanejo bolj intenzivne → Experiment: Ne mislite na številko 8.... Ne bo vam uspelo. Še večkrat se bo pojavila v vaših mislih.
<p>“Jaz ne bi imel nikoli tako hudobnih misli. Nikoli ne bi mogel škoditi drugim. Kljub temu imam ves čas te agresivne misli.”</p>	<p>???</p>

Slišati glasove

Lastne misli ali nadzor na daljavo?

Za in proti

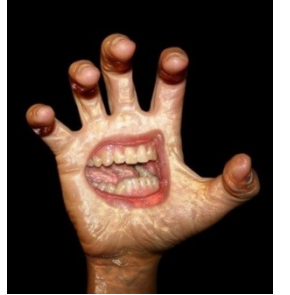
Zakaj menite, da so glasovi vstavljeni od zunaj?	Ali so morda druge razlage za domneve na drugi strani?
<p>“Slišim jih jasno. V nasprotju s tem so moje misli čisto tiho!”</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Približno 15-20% normalne populacije občasno sliši take glasove • Intenzivne misli so včasih skoraj slišne (melodija, ki ti zleze pod kožo, premlevanje skrbi., slišite prijateljev glas, ko berete njegov e-mail).
<p>“Na te misli jaz ne morem vplivati. Ko se jim skušam postaviti po robu, je samo slabše. To je dokaz, da me nekdo res hoče uničiti.”</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Naše misli ne moremo v celoti nadzorovati – drugače ne bi bilo nenadnih inspiracij, kreativnih idej ali nenadnih skrbi • Če se skušamo upreti takim mislim, avtomatično postanejo bolj intenzivne → Experiment: Ne mislite na številko 8.... Ne bo vam uspelo. Še večkrat se bo pojavila v vaših mislih.
<p>“Jaz ne bi imel nikoli tako hudobnih misli. Nikoli ne bi mogel škoditi drugim. Kljub temu imam ves čas te agresivne misli.”</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Pogosto imamo misli, ki niso v skladu z našim običajnim načinom mišljenja. Te misli niso enake dejanjem! 20% normalne populacije ima bežne misli o samomoru, vendar ga ne naredijo. Tudi do ljudi, ki jih imamo radi, kdaj občutimo jezo in sovraštvo (npr. mama in njen jokajoč otrok).

Slišati glasove

Lastne misli ali nadzor na daljavo?

Za in proti

Razlaga, da so čudne misli nekako nadzorovane od zunaj vzbuja več vprašanj kot odgovorov npr.:

- Je to tehnično mogoče?
- Kdaj in kje se je zgodilo to vnašanje tujih misli?
- Komu je v interesu, da vam tako škodi? Kdo bi imel čas in denar, da bi to počel?
- Obstajajo lažji načini, da nekemu škodimo. Zakaj bi kdo izbral tako kompleksno (mogoče nemogočo) metodo?

Prijatelj vas povabi na večerjo.

Zakaj vas je prijatelj povabil na večerjo?

Kaj je glavni razlog za ta dogodek?

Vi osebno?

Drug človek ali drugi ljudje?

Okoliščine ali naključje?

Policist ustavi vaš avto.

Kaj je razlog, da je policist ustavil vaš avto?

Kaj je glavni razlog za ta dogodek?

Vi osebno?

Drug človek ali drugi ljudje?

Okoliščine ali naključje?

Zmagali ste pri igri.

Zakaj ste zmagali?

Kaj je glavni razlog za ta dogodek?

Vi osebno?

Drug človek ali drugi ljudje?

Okoliščine ali naključje?

Ko pridete do avta, opazite, da je opraskan.

Kaj bi lahko povzročilo prasko?

Kaj je glavni razlog za ta dogodek?

Vi osebno?

Drug človek ali drugi ljudje?

Okoliščine ali naključje?

Zdravnik ugotovi, da imate visok krvni tlak.

Zakaj imate visok krvni tlak?

Kaj je glavni razlog za ta dogodek?

Vi osebno?

Drug človek ali drugi ljudje?

Okoliščine ali naključje?

Prijatelj je odklonil, da bi vam pomagal pri delu.

Zakaj vam prijatelj noče pomagati?

Kaj je glavni razlog za ta dogodek?

Vi osebno?

Drug človek ali drugi ljudje?

Okoliščine ali naključje?

Prijatelj vas je presenetil z darilom.

Kaj je razlog, da vam je prijatelj dal darilo?

Kaj je glavni razlog za ta dogodek?

Vi osebno?

Drug človek ali drugi ljudje?

Okoliščine ali naključje?

Prijatelj vam reče, da ste neumni.

Zakaj vam je prijatelj to rekel?

Kaj je glavni razlog za ta dogodek?

Vi osebno?

Drug človek ali drugi ljudje?

Okoliščine ali naključje?

Sosedov otrok začne jokati, ko ga vzamete v naročje.

Zakaj otrok joka?

Kaj je glavni razlog za ta dogodek?

Vi osebno?

Drug človek ali drugi ljudje?

Okoliščine ali naključje?

Prijatelj reče, da vas ne spoštuje.

Zakaj je prijatelj to rekel?

Kaj je glavni razlog za ta dogodek?

Vi osebno?

Drug človek ali drugi ljudje?

Okoliščine ali naključje?

Uporaba v vsakodnevnem življenju

Kaj smo se naučili:

- Vedno upoštevajte različne dejavnike, ki bi lahko prispevali k dogodku (npr. vi osebno / drugi ljudje / okoliščine).

Uporaba v vsakodnevnem življenju

Kaj smo se naučili:

- Vedno upoštevajte različne dejavnike, ki bi lahko prispevali k dogodku (npr. vi osebno / drugi ljudje / okoliščine).
- V vsakdanjem življenju skušajmo biti čim bolj realistični:
Ni upravičeno, da *vedno* krivimo druge, kot tudi ni *vedno* naša krivda, če gredo stvari narobe.

Uporaba v vsakodnevnem življenju

Kaj smo se naučili:

- Vedno upoštevajte različne dejavnike, ki bi lahko prispevali k dogodku (npr. vi osebno / drugi ljudje / okoliščine).
- V vsakdanjem življenju skušajmo biti čim bolj realistični:
Ni upravičeno, da *vedno* krivimo druge, kot tudi ni *vedno* naša krivda, če gredo stvari narobe.
- Običajno veliko dejavnikov prispeva k enemu dogodku.

Kako je to povezano s psihozo?

Veliko ljudi s psihozo teži k temu, da kompleksen dogodek razloži samo z enim vzrokom. Včasih za svoje neuspehe krivijo izključno druge ljudi.

Primer 1: Klara pogosto pade.

Lastno prepričanje: To povzroča njen stric, ki ji pošilja električne impulze v glavo.

Dodatna razlaga: Ima vnetje ušesa, ki vpliva na njeno ravnotežje. Poleg tega je dolgo deževalo in ceste so spolzke.

Kako je to povezano s psihozo?

Včasih drugi ljudje nosijo *delno* odgovorost, vendar je treba upoštevati tudi druge pomembne dejavnike.

Primer 2: Peter doživi novo epizodo psihoze!

Lastno prepričanje: Ponovitev psihoze so povzročili vsiljivi spomini iz otroštva; kot otrok je bil pogosto tepen.

Dodatni dejavniki: To je lahko en razlog, vendar obstajajo tudi drugi: Peter je prenehal jemati zdravila in tudi v službi se je skregal, zaradi česar se je ustrašil, da bo izgubil službo.

Hvala za vašo pozornost!

za vodje:

Razdelite delovne liste. Predstavite našo aplikacijo COGITO (prenesite brezplačno).

www.uke.de/mct_app

Pictures used in this module are reproduced with indirect (creative commons license) or direct permission of the artists listed below, for which we would like to express our gratitude! A full list can be obtained via www.uke.de/mct. If we have involuntarily breached copyright, please accept our apologies. In this case, we kindly ask creators for their permission to use their work under the “fair use” policy.

Die in diesem Modul verwendeten Bilder wurden mit der indirekten (creative commons Lizenz) oder direkten Zustimmung der untenstehenden Künstler reproduziert, wofür wir uns herzlich bedanken möchten! Eine vollständige Liste ist hinterlegt auf www.uke.de/mkt. Sollten wir unbeabsichtigt gegen das Urheberrecht verstoßen haben, so bitten wir dies vielmals zu entschuldigen und bitten nachträglich um die Verwendungserlaubnis.

Name Photographer/Artist Name Fotograf/Künstler	Source/ Quelle	Picture Name/ Name des Bildes	CC = used with corresponding creative commons license; PP = used with personal permission of artist CC = genutzt unter creative commons Lizenz, PP = verwendet mit persönlicher Zustimmung des Künstlers	Description/Kurzbeschreibung
Sabine Sperber	---	---	Produced for the MCT/Anfertigung für das MKT; © Arbeitsgruppe Neuropsychologie	Shadowchaser/Schattenverfolgung
Benny-Kristin Fischer	---	---	Produced for the MCT/Anfertigung für das MKT; © Arbeitsgruppe Neuropsychologie	various motives: soccerplayer, award ceremony/ Motive: Fußballer, Preisverleihung
Ethnocentrics	flickr	Beijing-Trading	CC	Claim (of shoes)/Schuhreklamation
Brett L.	flickr	The quiet room - 1 of 3	CC	When you enter the room everyone turns silent/ Leute verstummen beim Betreten des Raumes
Todd Rieth	flickr	Lipstick	PP	Critical look in the mirror/Kritischer Blick in den Spiegel
avdgaag	flickr	Marking	CC	Failing an exam/Sie fallen durch eine Prüfung
Heidi Wittwer	fotocommunity	schreiende Hand	PP	Screaming hand/Schreiende Hand
Erwyn van der Meer	flickr	Diner at Chateau de Violet	CC	A friend invites you for dinner (plate with food)/ Jemand lädt sie zum Essen ein (Menü)
Kambiz Kamrani	flickr	Bored Traffic Man	CC	A policeman stops a car on the street/Polizist stoppt Auto auf der Landstraße
Jochen Schmidt-Oem	fotocommunity	Zocker	PP	Win in a gamble (dice, clock, money)/ Sie gewinnen im Spiel

Pictures used in this module are reproduced with indirect (creative commons license) or direct permission of the artists listed below, for which we would like to express our gratitude! A full list can be obtained via www.uke.de/mkt. If we have involuntarily breached copyright, please accept our apologies. In this case, we kindly ask creators for their permission to use their work under the “fair use” policy.

Die in diesem Modul verwendeten Bilder wurden mit der indirekten (creative commons Lizenz) oder direkten Zustimmung der untenstehenden Künstler reproduziert, wofür wir uns herzlich bedanken möchten! Eine vollständige Liste ist hinterlegt auf www.uke.de/mkt. Sollten wir unbeabsichtigt gegen das Urheberrecht verstoßen haben, so bitten wir dies vielmals zu entschuldigen und bitten nachträglich um die Verwendungserlaubnis.

Name Photographer/Artist Name Fotograf/Künstler	Source/ Quelle	Picture Name/ Name des Bildes	CC = used with corresponding creative commons license; PP = used with personal permission of artist CC = genutzt unter creative commons Lizenz, PP = verwendet mit persönlicher Zustimmung des Künstlers	Description/Kurzbeschreibung
robertrazrblog	flickr	02-07-06_1728	CC	Scratch/Kratzer am Auto
haysophie	flickr	DSCN3940	CC	Taking the blood pressure/Blutdruckmessung
Katrin Ze.	fotocommunity	enttäuscht	PP	A friend refused to help you with your work/Eine Bekannte hat sich geweigert ihnen bei der Arbeit zu helfen
penmachine	flickr	Big Presents	CC	Presents/Geschenke
Simon Pais-Thomas	flickr	Stupid Me	CC	A friend says you are stupid (black/white, portrait of a man)/Jemand findet Sie dumm
valentinapowers	flickr	Cry Baby	CC	Crying baby/Schreiendes Baby
Heidi Wittwer	fotocommunity	He Du! Gewalt ist keine Lösung	CC	Respect (two fists)/Respekt (zwei Fäuste)